

**Bruxelles, 1. srpnja 2026.
(OR. en)**

11287/26

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0268 (NLE)**

**ATO 34
CADREFIN 318**

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	29. lipnja 2026.
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	10568/26
Predmet:	Prijedlog UREDBE VIJEĆA o uspostavi Programa pomoći za razgradnju nuklearnih postrojenja nuklearne elektrane Ignalina u Litvi za razdoblje 2028. – 2034. i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2021/101 – djelomičan opći pristup

Za delegacije se u Prilogu nalazi tekst djelomičnog općeg pristupa o Prijedlogu uredbe Vijeća o uspostavi programa pomoći za razgradnju nuklearnih postrojenja nuklearne elektrane Ignalina u Litvi za razdoblje 2028. – 2034. i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2021/101, koji je postignut na sastanku Vijeća (zapošljavanje, socijalna politika, zdravstvo i pitanja potrošača) 29. lipnja 2026.

2025/0268 (NLE)

Prijedlog

UREDBE VIJEĆA

**o uspostavi Programa pomoći za razgradnju nuklearnih postrojenja nuklearne elektrane
Ignalina u Litvi za razdoblje 2028. – 2034. i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU)
2021/101**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Akt o pristupanju iz 2003., a posebno njegov članak 56. i članak 3. stavak 2.
Protokola br. 4 priloženog tom aktu,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) U skladu s Protokolom br. 4 o nuklearnoj elektrani Ignalina priloženom uz Akt o pristupanju iz 2003.¹ Litva se obvezala zatvoriti jedinicu 1 nuklearne elektrane Ignalina do 31. prosinca 2004., a jedinicu 2 do 31. prosinca 2009., te ih potom razgraditi.
- (2) U skladu s obvezama iz Akta o pristupanju i uz pomoć Unije Litva je zatvorila te dvije jedinice u zadanim rokovima i ostvarila znatan napredak prema njihovoj razgradnji. Potreban je daljnji rad kako bi se nastavilo smanjivanje razine radiološke opasnosti. Na temelju dostupnih procjena za razdoblje nakon 2027. za to su potrebni dodatni financijski resursi.

¹ SL L 236, 23.9.2003., str. 944., ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/acc_2003/act_1/pro_4/sign.

- (3) Razgradnja nuklearne elektrane obuhvaćena ovom Uredbom treba se provesti u skladu sa zakonodavstvom Unije o nuklearnoj sigurnosti, konkretno Direktivom Vijeća 2009/71/Euratom², i zakonodavstvom o gospodarenju otpadom, konkretno Direktivom Vijeća 2011/70/Euratom³. U skladu s tim zakonodavstvom konačna odgovornost za nuklearnu sigurnost i sigurno gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom ostaje na Litvi.
- (4) Imajući u vidu da su rano gašenje i potom razgradnja nuklearne elektrane Ignalina s dva reaktora tipa RMBK snage 1 500 MW naslijeđenih iz Sovjetskog Saveza bez presedana i da su izuzetan financijski teret za Litvu, nerazmjeran njezinoj veličini i gospodarskoj snazi, u Protokolu br. 4 uz Akt o pristupanju iz 2003. navedeno je da će se pomoć Unije u okviru programa pomoći za razgradnju nuklearnih postrojenja nuklearne elektrane Ignalina u Litvi („Program”) nastaviti bez prekida i produljiti iza 2006., na razdoblja sljedećih financijskih perspektiva.
- (5) [Ovom Uredbom utvrđuje se indikativna financijska omotnica za Program.]
- (6) U provedbi Programa trebalo bi osigurati usklađenost, dosljednost i sinergije s drugim politikama i programima Unije, posebno s Instrumentom za suradnju u području nuklearne sigurnosti i razgradnju nuklearnih postrojenja uspostavljenim Uredbom Vijeća [XXX]⁴.

² Direktiva Vijeća 2009/71/Euratom od 25. lipnja 2009. o uspostavi okvira Zajednice za nuklearnu sigurnost nuklearnih postrojenja (SL L 172, 2.7.2009., str. 18., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/71/oj>).

³ Direktiva Vijeća 2011/70/Euratom od 19. srpnja 2011. o uspostavi okvira Zajednice za odgovorno i sigurno gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom (SL L 199, 2.8.2011., str. 48., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

⁴ UREDBA VIJEĆA (EU) .../... o uspostavi Instrumenta za suradnju u području nuklearne sigurnosti i razgradnju nuklearnih postrojenja za razdoblje 2028. – 2034. i o stavljanju izvan snage uredaba (Euratom) 2021/100 i (Euratom) 2021/948 (SL, ..., ... ELI: ...).

- (7) S obzirom na brzinu promjena u gospodarskom, socijalnom i geopolitičkom okruženju, nedavno iskustvo ukazalo je na potrebu za fleksibilnijim višegodišnjim financijskim okvirom i programima potrošnje Unije. U tu bi svrhu, u skladu s ciljevima Programa i uz osiguravanje provedbe dodjele proračunskih sredstava za razdoblje 2028. – 2034. i dostatne predvidljivosti za izvršenje proračuna, pri financiranju trebalo na odgovarajući način uzeti u obzir promjenjive potrebe politike i prioritete Unije utvrđene u relevantnim dokumentima koje objavi Komisija, rezolucijama Europskog parlamenta i zaključcima Vijeća.
- (8) Na Program se primjenjuje Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća⁵. Njome se utvrđuju pravila o donošenju i izvršenju općeg proračuna Unije, što uključuje pravila o bespovratnim sredstvima, nagradama, nefinancijskim donacijama, nabavi, neizravnom upravljanju, financijskoj pomoći, financijskim instrumentima i proračunskim jamstvima.

⁵ Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (9) U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁶, Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95⁷, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96⁸ i Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939⁹, financijski interesi Unije trebaju biti zaštićeni proporcionalnim mjerama, što uključuje sprečavanje, otkrivanje, ispravljanje i ispitivanje nepravilnosti i prijevара, povrat izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, izricanje administrativnih sankcija. Konkretno, u skladu s uredbama (EU, Euratom) br. 883/2013 i (Euratom, EZ) br. 2185/96 Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) može provoditi istrage, uključujući provjere i inspekcije na licu mjesta, kako bi se ustanovilo je li bilo prijevара, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti kojom se šteti financijskim interesima Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) može provoditi istrage i kazneni progon zbog prijevара i drugih nezakonitih aktivnosti koje utječu na financijske interese Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰. U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509 svaka osoba ili subjekt koji prima sredstva Unije mora u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodjeljivati potrebna prava i pristup Komisiji, OLAF-u, EPPO-u i Europskom revizorskom sudu i osiguravati da im svaka treća strana uključena u izvršenje sredstava Unije dodijeli jednakovrijedna prava.

⁶ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

⁷ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

⁸ Uredba Vijeća (Euratom, EC) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevара i ostalih nepravilnosti (SL L 292.15.11.96., str. 2., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

⁹ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

¹⁰ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevара počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29., <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

- (9.A) Program bi se trebao provoditi uz potpunu transparentnost i odgovornost pri upotrebi sredstava Unije kako bi se očuvalo povjerenje javnosti u upotrebu financijskih sredstava Unije. Sve financijske potrebe na kojima se temelji svaka faza provedbe trebalo bi dokumentirati i opravdati na transparentan način.
- (10) [Program se provodi u skladu s Uredbom (EU) [XXX] Europskog parlamenta i Vijeća¹¹ [Uredba o okviru uspješnosti], kojom se utvrđuju pravila za praćenje rashoda i okvir uspješnosti za proračun, uključujući pravila kojima se osigurava ujednačena primjena načela nenanošenja bitne štete i rodne ravnopravnosti iz članka 33. stavka 2. točaka (d) i (f) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, pravila za praćenje i izvještavanje o uspješnosti Unijinih programa i aktivnosti, pravila za uspostavu Unijina portala za financiranje, pravila za evaluaciju programa te druge horizontalne odredbe koje se primjenjuju na sve programe Unije, na primjer one o informiranju, komunikaciji i vidljivosti.]
- (11) Ova Uredba ne dovodi u pitanje ishod bilo kojih budućih postupaka za dobivanje državne potpore koji se mogu poduzeti u skladu s člancima 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (TFEU).
- (12) Financiranje na temelju ove Uredbe trebalo bi biti usmjereno na aktivnosti kojima se postižu sigurnosni ciljevi razgradnje.

¹¹ SL L..., str.

- (13) Program bi trebao uključivati i stjecanje znanja i razmjenu iskustava s ciljem zadržavanja takvog znanja i stručnosti unutar Unije kako bi se ojačala njezina industrijska konkurentnost, tehnološka suverenost i strateška autonomija u sektoru razgradnje nuklearnih postrojenja. Znanje i iskustvo o postupku razgradnje nuklearnih postrojenja i gospodarenju otpadom stečeno u postupku nuklearne razgradnje u okviru Programa trebalo bi podijeliti unutar Unije i izvan nje, s trećim zemljama kada je to primjereno, u skladu s politikom i ciljevima Unije, uz koordinaciju i sinergiju s nuklearnim postrojenjima Komisije na lokacijama Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) jer takve mjere donose najveću dodanu vrijednost Unije i doprinose sigurnosti radnika i opće javnosti te zaštitu okoliša. Područje primjene, postupak i gospodarski aspekti suradnje trebali bi biti detaljno opisani u višegodišnjem programu rada i mogli bi podlijegati sporazumima među državama članicama ili država članica s Komisijom.
- (13.A) Programom bi se trebali osigurati najviši standardi zaštite od zračenja za radnike uključene u aktivnosti razgradnje te za opću javnost i okoliš, uključujući zdravstvene i sigurnosne mjere, razvoj vještina i pravedne radne uvjete, uz potpuno poštovanje zakona i standarda Unije te načela predostrožnosti. S obzirom na potencijalno ozbiljne i dugoročne rizike povezane s nuklearnim postrojenjima i gospodarenjem radioaktivnim otpadom, u svim aktivnostima u okviru Programa trebalo bi izbjegavati nepotrebno opterećivanje budućih naraštaja.

- (14) JRC bi trebao olakšati koordinirano širenje znanja o razgradnji nuklearnih postrojenja među raznim dionicima Unije, primjerice provedbom analize tržišta, preispitivanja i procjena potreba za znanjem u Uniji i, prema potrebi, u trećim zemljama, utvrđivanjem mogućih smjerova suradnje, zainteresiranih dionika i područja u kojima bi znanje koje je stečeno prilikom provedbe Programa donijelo najveću dodanu vrijednost te razvijanjem formata za razmjenu znanja. Širenje stečenog znanja trebao bi financirati JRC. Svaka država članica trebala bi imati mogućnost pokrenuti razvoj odnosa i kontakata radi širenja znanja. Prema potrebi, takvi bi kontakti mogli uključivati treće zemlje, u skladu sa strateškim interesima i prioritetima Unije, uz dosljednost i komplementarnost s djelovanjima koja se provode na temelju Uredbe [XXX] Europskog parlamenta i Vijeća¹² [Globalna Europa] i Uredbe Vijeća [XXX]¹³ [INSC-D]. Znanje stečeno u okviru Programa trebalo bi prije svega ojačati kapacitete Unije. Svakim širenjem izvan Unije trebala bi se osigurati odgovarajuća zaštita sigurnosnih interesa, intelektualnog vlasništva, osjetljivosti i povjerljivosti informacija te tehnološkog vodstva Unije.
- (15) Razgradnju nuklearne elektrane Ignalina trebalo bi provesti uz korištenje najboljeg dostupnog tehničkog znanja i uz dužno poštovanje prirode i tehnoloških specifikacija postrojenja koja se trebaju razgraditi, a kako bi se osigurala sigurnost i najveća moguća učinkovitost uzimajući u obzir najbolju europsku i međunarodnu praksu radi osiguravanja učinkovite provedbe aktivnosti razgradnje.

¹² SL L..., str.

¹³ SL L..., str.

- (16) Učinkovitost provedbe Programa trebalo bi optimizirati razmjernim smanjenjem i reorganizacijom radne snage koja radi na aktivnostima razgradnje u nuklearnoj elektrani Ignalina. S obzirom na aktivnosti rastavljanja koje će se provoditi [u razdoblju 2028. – 2034.] i na odabir nuklearne elektrane Ignalina da se potpuno rastavljanje središnjih zona komore reaktora eksternalizira, radna snaga uključena u aktivnosti razgradnje trebala bi se nastojati smanjiti za jednu trećinu u usporedbi s brojem ekvivalenata punog radnog vremena (EPRV) krajem 2024. Prema potrebi, zaposlenicima na koje utječu reorganizacija radne snage i postupak eksternalizacije može se ponuditi ciljani pristup mogućnostima prekvalifikacije, usavršavanja i preraspodjele.
- (17) Litva i Komisija trebale bi osigurati djelotvorno praćenje i kontrolu odvijanja postupka razgradnje kako bi se osiguralo da sredstva dodijeljena na temelju ove Uredbe osiguravaju najveću dodanu vrijednost Unije, iako konačna odgovornost za razgradnju ostaje na Litvi. Praćenje i kontrola obuhvaćaju djelotvorno mjerenje napretka i primjenu korektivnih mjera prema potrebi. Za te je potrebe osnovan odbor s funkcijama praćenja i informiranja kojim supredsjedaju predstavnik Komisije i predstavnik Litve, kao što je navedeno u programima rada.
- (18) Na temelju rezultata izvješća o evaluaciji trebalo bi biti moguće preispitati iznos sredstava dodijeljenih za Program.

- (19) Aktivnosti koje se sufinanciraju na temelju ove Uredbe trebalo bi identificirati unutar područja utvrđenog planom razgradnje koji je Litva dostavila na temelju Uredbe (Euratom) 1369/2013¹⁴ i njegovim naknadnim revizijama. U tom se planu definiraju područje primjene programa, krajnje stanje i završni datum razgradnje; on pokriva aktivnosti razgradnje, njihov raspored, troškove i potrebne ljudske resurse. Prema potrebi, u skladu s odredbama litavskog prava ili u kraćem roku, u slučaju bilo kakvog značajnog događaja koji utječe na sadržaj tog plana Litva bi trebala podnijeti ažurirani plan razgradnje Komisiji na razmatranje pri pripremi višegodišnjih programa rada.
- (20) Aktivnosti predviđene Programom trebalo bi provoditi uz zajednički financijski doprinos Unije i Litve. U skladu s praksom sufinanciranja koja je uspostavljena u prethodnim programima trebalo bi utvrditi najviši prag sufinanciranja sredstvima Unije. Uzimajući u obzir praksu iz usporedivih programa Unije i činjenicu da je gospodarstvo Litve ojačalo od početka programa do završetka provedbe aktivnosti financiranih na temelju ove Uredbe, stopa sufinanciranja sredstvima [Unije ne bi trebala iznositi više od 86 % prihvatljivih troškova.] Ostatak sufinanciranja trebao bi se pokriti doprinosom Litve i iz izvora koji nisu proračun Unije, kao što su doprinosi međunarodnih financijskih institucija i drugih donatora.
- (21) U obzir su uzeti tematsko izvješće Revizorskog suda br. 22/2016¹⁵, njegove preporuke i odgovor Komisije.
- (21.A) Primljena je na znanje zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od o Prijedlogu uredbe Vijeća o uspostavi programa pomoći za razgradnju nuklearnih postrojenja u pogledu nuklearne elektrane Ignalina u Litvi (program Ignalina) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 2021/101.

¹⁴ Uredba Vijeća br. 1369/2013 i Uredba Vijeća (EU) 2021/101 o potpori Unije za programe pomoći za stavljanje izvan pogona nuklearnih postrojenja u Litvi (SL L 346, 20.12.2013., str. 7., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1369/oj>).

¹⁵ Tematsko izvješće br. 22/2016 – „Programi pomoći EU-a za stavljanje nuklearnih postrojenja u Litvi, Bugarskoj i Slovačkoj izvan pogona: od 2011. godine postignut je određen napredak, no ključni izazovi tek predstoje”, Europski revizorski sud.

- (22) Program je obuhvaćen područjem primjene litavskog nacionalnog programa na temelju Direktive Vijeća 2011/70/Euratom.
- (23) Radi osiguranja jednakih uvjeta za postizanje ciljeva programa Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶.
- (24) Načine izvršenja i oblike financiranja sredstvima Unije utvrđene u ovoj Uredbi trebalo bi odabrati ovisno o tome koliko oni omogućuju ostvarivanje specifičnih ciljeva djelovanja i postizanje rezultata, uzimajući u obzir osobito troškove kontrola, administrativno opterećenje i očekivani rizik od neusklađenosti. To bi trebalo uključivati razmatranje korištenja jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i jediničnih troškova te financiranja koje nije povezano s troškovima kako je navedeno u članku 125. stavku 1. točki (a) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
- (25) Program zamjenjuje program uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2021/101 za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2027. Ta bi se uredba stoga trebala staviti izvan snage,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

¹⁶ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

Članak 1.

Predmet

1. Ovom Uredbom uspostavlja se program pomoći za razgradnju nuklearnih postrojenja nuklearne elektrane Ignalina u Litvi („Program”) **[za razdoblje od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca 2034.]**.
2. Ovom Uredbom ujedno se utvrđuju ciljevi Programa, njegov proračun [za razdoblje od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca 2034.], oblici financiranja sredstvima Unije i pravila za pružanje tog financiranja.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „razgradnja” znači administrativne i tehničke mjere koje omogućuju prestanak dijela ili svih regulatornih kontrola za nuklearno postrojenje i kojima se nastoji dugoročno zaštititi javnost i okoliš, a obuhvaćaju i smanjenje razine ostataka radionuklida u materijalima i na lokaciji postrojenja;
2. „plan razgradnje” znači dokument koji sadržava detaljne informacije o predloženoj razgradnji i obuhvaća odabranu strategiju razgradnje; vremenski raspored, vrstu i slijed aktivnosti razgradnje; primijenjenu strategiju gospodarenja otpadom, uključujući odobrenje, predloženo krajnje stanje; skladištenje i odlaganje otpada nastalog tijekom razgradnje; datum početka i završetka razgradnje; procjenu troškova za završetak razgradnje te ciljeve, očekivane rezultate, ključne etape, ciljne datume i odgovarajuće ključne pokazatelje razgradnje, uključujući pokazatelje koji se temelje na ostvarenoj vrijednosti. Taj se plan, koji priprema nositelj dozvole za nuklearno postrojenje, odražava u višegodišnjim programima rada za Program.

Ciljevi programa

1. Opći su ciljevi Programa sljedeći:

- (a) pružiti pomoć Litvi u razgradnji nuklearne elektrane Ignalina, posebno u područjima upravljanja pitanjima radiološke sigurnosti i optimizacije učinkovitosti provedbe programa razmjernim smanjenjem i reorganizacijom radne snage;
- (b) stjecati znanje o postupku razgradnje nuklearnih postrojenja i gospodarenju radioaktivnim otpadom nastalim u aktivnostima razgradnje i pružiti konkretna proizvedena saznanja o pitanjima upravljanja razgradnjom i gospodarenjem otpadom, najboljoj upravljačkoj praksi, tehnološkim izazovima i, ako je ostvarivo, zdravstvenim i sigurnosnim protokolima za radnike i opću javnost kada je riječ o aktivnostima razgradnje, s posebnim naglaskom na sprečavanju onečišćenja okoliša i štetnih učinaka radioaktivnih materijala na zdravlje.

Znanje iz prvog podstavka točke (b) mora se podijeliti na razini Unije i izvan nje, s trećim zemljama kada je to primjereno, u skladu s politikom i ciljevima Unije, u svim relevantnim područjima, razvijajući potencijalne sinergije Unije, u okviru Instrumenta za suradnju u području nuklearne sigurnosti i razgradnju nuklearnih postrojenja (INSC-D), kako je utvrđeno u članku [X.] Uredbe (Euratom) [XXX].

2. Zajednički istraživački centar koordinira strukturiranje i širenje znanja iz stavka 1. prvog podstavka točke (b) u državama članicama i njegovo dijeljenje s trećim zemljama kada je to primjereno, u skladu s politikom i ciljevima Unije, uz osiguravanje odgovarajuće zaštite sigurnosnih interesa, intelektualnog vlasništva, osjetljivosti i povjerljivosti informacija te tehnološkog vodstva Unije. Te se aktivnosti financiraju u okviru programa INSC-D, a Unija podmiruje 100 % prihvatljivih troškova.
3. Specifični je cilj Programa provesti inženjerske poslove, rastavljanje i dekontaminaciju opreme i komora reaktora nuklearne elektrane Ignalina u skladu s planom razgradnje, što obuhvaća gospodarenje radioaktivnim otpadom nastalim tijekom aktivnosti razgradnje, te nastaviti sa sigurnim gospodarenjem otpadom nastalim tijekom razgradnje i naslijeđenim otpadom.
4. Popis aktivnosti koje će se provoditi u okviru Programa utvrđen je u Prilogu. Komisija može provedbenim aktima detaljnije utvrditi sadržaj aktivnosti navedenih u Prilogu radi postizanja ciljeva Programa. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 11. stavka 2.

Članak 4.

Proračun

1. Financijska omotnica za provedbu Programa za razdoblje od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca 2034. iznosi 678 000 000 EUR u tekućim cijenama.
2. Proračunske obveze za djelovanja koja traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti na više godina u godišnje obroke.

3. Odobrena sredstva mogu se unijeti u proračun Unije nakon 2034. da se pokriju potrebni troškovi i omogućiti upravljanje djelovanjima koja se ne završe do kraja Programa.
4. Financijska omotnica iz stavka 1. ovog članka i iznosi dodatnih sredstava iz članka 5. mogu se koristiti i za tehničku i administrativnu pomoć u provedbi Programa, npr. aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije, za institucijske sustave i platforme informacijske tehnologije, aktivnosti informiranja, komunikacije i vidljivosti, uključujući institucijsko priopćavanje političkih prioriteta Unije, te svu drugu tehničku i administrativnu pomoć ili troškove osoblja koji nastanu za Komisiju u upravljanju Programom.]

Članak 5.

Dodatna sredstva

1. Države članice, institucije, tijela i agencije Unije, treće zemlje, međunarodne organizacije, međunarodne financijske institucije ili treće strane mogu dati dodatne financijske ili nefinancijske doprinose Programu. Dodatni financijski doprinosi čine vanjske namjenske prihode u smislu članka 21. stavka 2. točaka (a), (d) ili (e) ili članka 21. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

2. Sredstva dodijeljena državama članicama u okviru podijeljenog upravljanja mogu se na njihov zahtjev staviti na raspolaganje Programu. Komisija ta sredstva izvršava izravno ili neizravno u skladu s člankom 62. stavkom 1. točkom (a) ili (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Takva se sredstva dodaju iznosu iz članka 4. stavka 1. ove Uredbe i moraju se upotrijebiti u korist dotične države članice. Ako Komisija ne preuzme pravnu obvezu u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja za dodatne iznose koji su tako stavljeni na raspolaganje Programu, odgovarajući iznosi za koje nisu preuzete obveze mogu se na zahtjev dotične države članice prenijeti natrag na jedan ili više odgovarajućih izvornih programa.

Članak 6.

Alternativno, kombinirano i kumulativno financiranje

1. Program se provodi u sinergiji s drugim programima Unije. Za djelovanje za koje je primljen doprinos Unije iz drugog programa može se primiti i doprinos na temelju ovog Programa. Pravila relevantnog programa Unije primjenjuju se na odgovarajući doprinos ili se na sve doprinose može primijeniti jedinstveni skup pravila i za njih preuzeti samo jedna pravna obveza. Ako se doprinos Unije temelji na prihvatljivim troškovima, kumulativna potpora iz proračuna Unije ne smije premašiti ukupne prihvatljive troškove djelovanja i može se izračunati na proporcionalnoj osnovi, u skladu s dokumentima o uvjetima za potporu.

2. Postupke dodjele u okviru Programa mogu zajednički u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja provoditi države članice, institucije, tijela i agencije Unije, treće zemlje, međunarodne organizacije, međunarodne financijske institucije ili treće strane („partneri u zajedničkom postupku dodjele”), pod uvjetom da je osigurana zaštita financijskih interesa Unije. Na te se postupke primjenjuje jedinstven skup pravila i oni dovode do preuzimanja jedne pravne obveze. Za te potrebe partneri u zajedničkom postupku dodjele mogu Programu staviti sredstva na raspolaganje u skladu s člankom 5. ove Uredbe, ili se provedba postupka dodjele može povjeriti partnerima, ako je to primjenjivo u skladu s člankom 62. stavkom 1. točkom (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. U zajedničkim postupcima dodjele predstavnici partnera u zajedničkom postupku dodjele mogu biti i članovi odbora za evaluaciju iz članka 153. stavka 3. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

Članak 7.

Izvršenje i oblici financiranja sredstvima Unije

1. Program se provodi u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509, u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja s tijelima iz članka 62. stavka 1. točke (c) te uredbe.
2. Financiranje sredstvima Unije može biti u bilo kojem obliku u skladu s Uredbom (EU) 2024/2509, osobito u obliku bespovratnih sredstava, nagrada, nabave i nefinancijskih donacija.

Članak 8.

Prihvatljivost

1. Za financiranje sredstvima Unije prihvatljive su samo aktivnosti kojima se provode ciljevi iz članka 3.
2. U programu rada iz članka 110. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 mogu se detaljnije utvrditi kriteriji prihvatljivosti iz ove Uredbe ili skup detaljnijih kriterija prihvatljivosti za specifična djelovanja kako bi se osiguralo postizanje ciljeva utvrđenih u članku 3. ove Uredbe.

Članak 9.

Stope sufinanciranja

Najviša ukupna stopa sufinanciranja sredstvima Unije primjenjiva u okviru Programa ne smije biti viša od [86] %. Preostali iznos financiranja osigurava se doprinosom Litve i iz izvora koji nisu proračun Unije.

Članak 10.

Program rada

1. Program se provodi u skladu s programima rada iz članka 110. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Ti se programi rada usvajaju u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 11. stavka 2.
2. U programima rada odražava se odgovarajući plan razgradnje koji služi kao osnovni scenarij za praćenje i evaluaciju programa.

Članak 11.

Odbor

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Ako mišljenje odbora treba dobiti pisanim postupkom, navedeni postupak završava bez rezultata ako u roku za davanje mišljenja to odluči predsjednik odbora ili to zahtijeva obična većina članova odbora.

Članak 12.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EU) 2021/101 stavlja se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2028.

Članak 13.

Prijelazne odredbe

1. Ova Uredba ne utječe na nastavak ni izmjenu djelovanja pokrenutih u skladu s Uredbom (EU) 2021/101, na koja se ta uredba nastavlja primjenjivati do njihova zaključenja.
2. Financijska omotnica za Program može također pokrivati troškove tehničke i administrativne pomoći potrebne kako bi se osigurao prijelaz između Programa i mjera donesenih u skladu s Uredbom (EU) 2021/101.

Članak 14.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2028.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica

PRILOG

Aktivnosti uključene u plan razgradnje koji je Litva dostavila u skladu s Uredbom (EU) br. 1369/2013 i njegove naknadne revizije obuhvaćene su specifičnim ciljem utvrđenim u članku 3. stavku 3., a posebno sljedeće:

(I.) Rastavljanje reaktorskih komora:

- (1) dovršetak rastavljanja i dekontaminacije gornjih i donjih zona (nazvanih zona R1 odnosno R2);
- (2) dovršetak rastavljanja parnog bubnja separatora;
3. rastavljanje jezgara reaktora (nazvanih zona R3):
 - (a) inženjerski osmišljena i licencirana tehnologija rastavljanja;
 - (b) ugradnja i puštanje u rad opreme za rastavljanje;
 - (c) rastavljanje i dekontaminacija gornjih i donjih dijelova reaktorske komore u skladu s planom razgradnje; napredak se mora mjeriti količinom i vrstom uklonjenih materijala te ostvarenom vrijednošću;
 - (e) puštanje u rad postrojenja za privremeno skladištenje otpada iz reaktora;

(II.) Provedba Programa za rušenje zgrada. Napredak koji je postignut u vezi s ovim ciljem mjeri se brojem srušenih zgrada te ostvarenom vrijednošću.

- (III.) Mora se optimizirati učinkovitost programa razgradnje nuklearne elektrane Ignalina (INPP), osobito razmjernim smanjenjem i reorganizacijom uključene radne snage (broja zaposlenika). S obzirom na aktivnosti rastavljanja i na odabir nuklearne elektrane Ignalina da se potpuno rastavljanje središnjih zona reaktorske komore eksternalizira, radna snaga uključena u aktivnosti razgradnje trebala bi se nastojati smanjiti za jednu trećinu u usporedbi s brojem ekvivalenata punog radnog vremena (EPRV) krajem 2024. Prema potrebi, zaposlenicima na koje utječu reorganizacija i postupak eksternalizacije može se ponuditi ciljani pristup mogućnostima prekvalifikacije, usavršavanja i preraspodjele. Napredak se mjeri u odnosu na konkretne ključne pokazatelje uspješnosti odobrene u provedbenim programima rada.
- (IV.) Sigurno gospodarenje otpadom od razgradnje i naslijeđenim otpadom do skladištenja ili odlaganja (ovisno o kategoriji otpada), uključujući dovršetak infrastrukture za gospodarenje otpadom te pripovršinsko odlagalište. Ono se mora provesti u skladu s planom razgradnje u njegovoj konačnoj verziji. Napredak se mora mjeriti količinom i vrstom sigurno uskladištenog ili odloženog otpada te ostvarenom vrijednošću.
- (V.) Ublažavanje radioloških opasnosti. Napredak se mora mjeriti procjenjivanjem sigurnosti aktivnosti i postrojenja, uz utvrđivanje načina na koje bi moglo doći do izloženosti te procjenu vjerojatnosti i jačine mogućih izloženosti.

Posebni cilj iz članka 3. stavka 3. ne obuhvaća odlaganje istrošenoga goriva i radioaktivnog otpada u duboko geološko odlagalište otpada ni financiranje izgradnje dubokoga geološkog odlagališta otpada.